

ВІДГУК

офіційного опонента, доктора медичних наук
професора Заболотнова Віталія Олександровича
на дисертаційну роботу Ігнат'євої Олени Костянтинівни
«Поліпи ендометрія в жінок репродуктивного віку: прогнозування
та профілактика рецидивів»,
поданої до разової спеціалізованої ради ДФ 26.613.171
при Національному університеті охорони здоров'я України
імені П. Л. Шупика МОЗ України
на здобуття наукового ступеня доктора філософії
в галузі знань 22 Охорона здоров'я за спеціальністю 222 Медицина
(спеціалізація «Акушерство та гінекологія»)

Науковий керівник: чл.-кор. НАМН України, професор, доктор мед. наук, перший проректор, професор кафедри акушерства, гінекології та перинатології Національного університету охорони здоров'я України імені П. Л. Шупика Вдовиченко Юрій Петрович.

1. Актуальність обраної теми дисертації

Серед основної генітальної патології в репродуктивному періоді посідають поліпи ендометрія. Основними причинами розвитку різних варіантів розвитку поліпів ендометрія є високий рівень дисгормональних порушень в репродуктивному періоді, значна частота запальних змін органів малого тазу, несприятливий вплив екологічних чинників, істотний рівень супутньої соматичної захворюваності тощо. Незважаючи на значну кількість запропонованих лікувально-профілактичних методів лікування поліпів ендометрія, частота розвитку рецидивів залишається високою, а ефективність прогностичних методів не достатньо ефективна. У сучасній літературі є достатня кількість наукових публікацій по проблемі поліпів ендометрія, наукові дослідження, що стосуються профілактики рецидивів поліпів ендометрія, практично, відсутні, а наявні в даному напрямку поодинокі публікації носять фрагментарний характер. Все вищевикладене свідчить про актуальність обраного наукового завдання.

Дисертаційна робота Ігнат'євої О.К. присвячена актуальному завданню гінекології – зниженню частоти рецидивів поліпів ендометрія у жінок репродуктивного віку на основі удосконалення та впровадження алгоритму прогностичних, лікувально-профілактичних та реабілітаційних заходів.

2. Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами.

Виконана науково-дослідна робота є фрагментом наукової роботи кафедри акушерства, гінекології та перинатології Національного університету охорони здоров'я України імені П. Л. Шупика «Рецидивуючий поліпоз шийки матки та ендометрія у жінок репродуктивного віку: діагностика і тактика лікування» (номер державної реєстрації 0120U100014, термін виконання: 2019-2023 роки).

3. Новизна дослідження та одержаних результатів.

Дисертанткою Ігнат'євою О.К. завдяки сучасним методам дослідження та статистичної обробки поглиблені знання про патогенетичну роль і значення порушень антиоксидантного статусу в генезі поліпів ендометрія в жінок репродуктивного віку. Встановлений взаємозв'язок між доплерометричними параметрами, що характеризують гемодинаміку в ендоміометрії і характером морфоструктурних особливостей поліпів ендометрія, що дозволяє розширити наявні дані про патогенез даної патології в жінок репродуктивного віку.

Науково обґрунтована доцільність комплексного використання направленої медикаментозної корекції з метою профілактики рецидивів поліпів ендометрія в жінок репродуктивного віку.

4. Теоретичне значення результатів дослідження.

Проведені дослідження дозволяють підвищити ефективність профілактики рецидування поліпів ендометрія на підставі вивчення клініко-ехографічних та ендокринологічних особливостей. Поглиблене вивчення механізмів дисгормональних та гемодинамічних порушень у генезі поліпів ендометрія у жінок репродуктивного віку дозволили науково обґрунтувати необхідність удосконалення алгоритму прогностичних та лікувально-профілактичних заходів.

5. Практичне значення результатів дослідження.

У рецензованій науковій роботі дисертанткою визначено практичну значимість показників судинної резистентності в міо-ендометрії і всередині поліпів залежно від морфотипу патології. Встановлено, що доплерометричні показники, що характеризують кровообіг в міо-ендометрії після поліпектомії, можуть свідчити про можливість прогнозування ризику рецидивів патології.

Удосконалено та впроваджено лікувально-профілактичні та реабілітаційні методики, включаючи направлену медикаментозну корекцію з метою зниження частоти рецидиву поліпів ендометрія в жінок репродуктивного віку.

6. Ступінь обґрунтованості та достовірності положень, висновків і рекомендацій, сформульованих в дисертації.

Усі положення, висновки, рекомендації, що містяться в дисертації, науково обґрунтовані, достовірні, логічно витікають із результатів досліджень. Робота виконана на сучасному науково-методичному рівні із застосуванням принципів доказової медицини. Методики, використані автором в дослідженні, є актуальними. Наукові положення, висновки та рекомендації, сформульовані в дисертації, одержані на достатньому фактичному матеріалі. В процесі дослідження було обстежено 90 жінок із поліпами ендометрія у репродуктивному віці і 30 практично здорових жінок репродуктивного віку з регулярним овуляторним менструальним циклом, що не мали гінекологічних захворювань в анамнезі, які склали контрольну групу. Достатня для статистичної обробки кількість досліджень і клінічних спостережень дозволяють вважати отримані результати достовірними. Методи статистичного аналізу, які були використані в роботі, адекватні. Статистичний аналіз результатів дослідження проведений на сучасному рівні, коректно, за допомогою стандартних програм статистичного аналізу. Вірогідність отриманих наукових результатів підтверджена на практиці в основних та контрольних групах. Наведені в роботі таблиці та рисунки переконливі. Висновки конкретні і повністю підтверджуються результатами дослідження. Висловлені в роботі наукові положення та рекомендації науково обґрунтовані.

7. Оцінка змісту, оформлення та обсягу дисертації, зауваження щодо оформлення.

Дисертація викладена на 135 сторінках друкованого тексту (основний текст займає 109 сторінок), складається із анотації, вступу, аналізу сучасного стану проблеми поліпів ендометрія у жінок репродуктивного віку, розділу, присвяченого матеріалам і методам дослідження, трьох розділів власних досліджень, аналізу та узагальнення результатів дослідження, висновків, практичних рекомендацій, списку використаних джерел і додатків. Робота

ілюстрована 26 таблицями та 4 рисунками. Список літератури включає 211 джерел, з них 105 – кирилицею і 106 латиною.

Дисертація написана літературною мовою, грамотно. Всі розділи дисертації написані логічно, із дотриманням наукового стилю написання.

Вступ дисертації відображає актуальність досліджуваної проблеми, сформульована мета і завдання дослідження, відображена загальна характеристика роботи.

Перший розділ дисертації містить огляд актуальних літературно-інформаційних джерел, написаний літературною мовою, в традиційному плані, в якому автор розкриває сучасний стан проблеми поліпів ендометрія у жінок репродуктивного віку та можливості профілактики їх рецидиву.

У другому розділі дисертації «Матеріали та методи досліджень» описаний дизайн клінічного дослідження (критерії включення та виключення вагітних в дослідження, клінічна характеристика та розподіл жінок за групами), описані методи загальних та спеціальних клінічних, інструментальних досліджень, включаючи повний опис проведених методик визначення досліджуваних показників. У розділі викладено методи статистичної обробки результатів дослідження та вказано на дотримання етичних норм при проведенні досліджень. Описані методики відповідають встановленим вимогам і протоколам.

У третьому розділі авторкою проведений аналіз клінічної характеристики жінок із поліпами ендометрія, дана оцінка факторів ризику на розвиток порушень репродуктивного здоров'я. Розділ написаний в чіткій, логічній послідовності, достатньо ілюстрований табличним і наглядним матеріалом та завершується резюме.

Основним розділом роботи є результати власних досліджень (розділ 4). В ньому авторкою детально показано результати доплерометричних показників кровотоку в маткових артеріях і судинах міо-ендометрія; результати гістологічних досліджень; порівняльні аспекти гістологічних і доплерометричних результатів досліджень та результати дослідження функціонального стану антиоксидантного статусу. У п'ятому розділі розглянуто питання ефективності удосконаленого алгоритму.

Характеризуючи, в цілому, розділи власних досліджень, необхідно підкреслити, що Ігнат'єва О.К. провела багатогранні та об'ємні дослідження, які заслуговують на увагу як у науковому, так і в практичному плані. Кожний підрозділ завершується резюме, переліком публікацій автора, які відображають отримані результати.

У розділі «Аналіз та узагальнення результатів дослідження» об'єднано і систематизовано отримані результати дисертаційної роботи, проведений їх порівняльний аналіз, зроблені конкретизуючі висновки та надано практичні рекомендації.

Висновки, які наведені в дисертації, повністю відображають зміст роботи, зроблені на основі фактичного матеріалу дисертації та статистичної достовірності отриманих результатів, відповідають завданням дослідження та свідчать про досягнення поставленої мети.

Публікації по матеріалах дисертації повністю відповідають вимогам МОН України.

У ході ознайомлення з дисертаційною роботою виникли запитання для дискусії:

1. Які клініко-ехографічні показники вказують на розвиток поліпів ендометрія?
2. Який зв'язок встановлено між гемодинамічними та ендокринологічними показниками?

8. Повнота викладу матеріалів дисертації в опублікованих працях.

За матеріалами дисертації опубліковано 9 робіт, з них 4 одноосібні статті у наукових фахових виданнях України відповідно до рекомендованого переліку, 1 стаття у виданні, індексованому в базі даних Scopus. Крім того, опубліковані 4 тези доповідей на науково-практичних семінарах.

Основні положення дисертації та результати наукових досліджень повідомлені й обговорені на наукових конференціях Національної медичної академії післядипломної освіти імені П.Л. Шупика МОЗ України (Київ, 2018-2021 рр.); на науково-практичних семінарах в форматі телемосту «Міжнародні та вітчизняні стандарти надання акушерсько-гінекологічної допомоги» 30 жовтня 2018 року, Київ-Дніпро-Запоріжжя-Кривий Ріг; 4 тези доповідей 21 травня 2019 року, Київ-Черкаси-Кропивницький-Чернігів;

12 вересня 2019 року, Київ-Одеса-Миколаїв-Херсон та «Клінічні рекомендації в практиці акушера-гінеколога» 12 березня 2020 року, Київ-Тернопіль-Хмельницький.

9. Особистий внесок здобувача в одержання наукових результатів, що виносяться на захист.

Ідея проведення дослідження, мета і завдання сформульовані дисертантом спільно з науковим керівником – Вдовиченко Юрієм Петровичем. Авторкою самостійно проведено патентні та інформаційні пошуки, аналіз наукової літератури, визначено методи дослідження. Ігнат'єва О.К. особисто провела дослідження, збір та аналіз клінічного матеріалу, його обробку, формування досліджуваних груп. Усі клінічні спостереження та обстеження проведено протягом виконання дисертаційного дослідження самостійно, з дотриманням протоколу біомедичного дослідження та підписанням інформованої згоди пацієнта за дизайном, затвердженим біомедичною експертизою. Аналіз результатів дослідження, їх узагальнення, статистична обробка клінічних та інструментальних досліджень, їх оформлення проведені авторкою самостійно.

У наукових роботах, опублікованих за темою дисертаційного дослідження в співавторстві, авторці належить провідна роль у зборі клінічного матеріалу, статистичній обробці та аналізі отриманих результатів. Спільно з науковим керівником обговорено та узагальнено наукові положення дисертації, оформлено висновки та практичні рекомендації.

10. Дані про відсутність текстових запозичень та порушень академічної доброчесності (академічного плагіату, самоплагіату, фабрикації, фальсифікації).

За результатами перевірки та аналізу матеріалів дисертації не було виявлено ознак академічного плагіату, самоплагіату, фабрикації, фальсифікації. Розглянувши матеріали дисертації здобувачки наукового ступеня доктора філософії Ігнат'євої О.К. на тему «Поліпи ендометрія в жінок репродуктивного віку: прогнозування та профілактика рецидивів» встановлено, що при комп'ютерному тестуванні електронної форми дисертації та наявних за її темою публікацій через програму «Anti Plagiarism» та за допомогою системи Strike Plagiarism не виявлено академічного плагіату

в наданих матеріалах дисертації. Текст наданих матеріалів дисертації Ігнат'євої О.К. є оригінальним.

11. Рекомендації щодо використання результатів дисертаційного дослідження в практиці.

Основні положення дисертації, удосконалений алгоритм профілактики рецидиву поліпів ендометрія у жінок репродуктивного віку впроваджено у практичну роботу двох лікувально-профілактичних закладів України: КНП «Київський міський пологовий будинок № 1». Результати вивчення патогенезу та профілактики поліпів ендометрія у жінок репродуктивного віку включені в програму лекцій, практичних та семінарських занять та використовуються в навчальному процесі кафедри акушерства, гінекології та перинатології НУОЗ України імені П. Л. Шупика.

12. Відповідність дисертації спеціальності та профілю спецради.

Дисертація Ігнат'євої О.К. на тему «Поліпи ендометрія в жінок репродуктивного віку: прогнозування та профілактика рецидивів» відповідає паспорту наукової спеціальності «Акушерство та гінекологія». Дисертація повністю відповідає профілю спеціалізованої вченої ради.

13. Відповідність роботи вимогам, які пред'являються до наукового ступеня доктора філософії.

Дисертаційна робота Ігнат'євої О.К. «Поліпи ендометрія в жінок репродуктивного віку: прогнозування та профілактика рецидивів», подана на здобуття наукового ступеня доктора філософії в галузі знань 22 Охорона здоров'я за спеціальністю 222 Медицина (наукова спеціальність «Акушерство та гінекологія»), присвячена актуальній проблемі сучасної гінекології, є закінченим науковим дослідженням, що містить нові положення і нові науково обґрунтовані результати, які в цілому розв'язують важливе науково-практичне завдання – зниження частоти рецидивів поліпів ендометрія у жінок репродуктивного віку на основі удосконалення та впровадження алгоритму прогностичних, лікувально-профілактичних та реабілітаційних заходів.

Виходячи з актуальності, за об'ємом та рівнем досліджень, наукової новизни результатів, теоретичної та практичної цінності отриманих даних, об'єктивності та обґрунтованості висновків, беручи до уваги особистий внесок здобувачки, дисертаційна робота Ігнат'євої О.К. «Поліпи ендометрія

в жінок репродуктивного віку: прогнозування та профілактика рецидивів» повністю відповідає вимогам пп. 6, 7, 8 Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 12.01.2022 № 44, та наказу МОН України від 12.01.2017 № 40 «Про затвердження Вимог до оформлення дисертації», а її авторка Ігнат'єва Олена Костянтинівна повністю заслуговує присвоєння наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 222 Медицина (наукова спеціальність «Акушерство та гінекологія»).

Офіційний опонент:
завідувач кафедри «Сестринська справа»
Житомирського медичного інституту
Житомирської обласної ради,
доктор медичних наук професор

В. О. Заболотнов

Підпис *Заболотнова В.О.* завіряю
Помічник ректора з кадрової роботи
ЖИТОМИРСЬКИЙ
МЕДИЧНИЙ ІНСТИТУТ
Житомирської обласної ради

Олена Ігнат'єва